

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2972/2018
05.11.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији су пуномоћници Владимир Јанковић, Слободан Миловановић, Јасмина Николић, Слободан Петровић, Милош Шебековић, Милорад Вучковић и Марија Пешић, адвокати из ..., против туженог Универзитета у Крагујевцу, ради поништаја одлука, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4042/17 од 17.05.2018. године, у седници одржаној 05.11.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4042/17 од 17.05.2018. године и пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 839/17 од 04.08.2017. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 839/17 од 04.08.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је захтев тужиле према туженом и поништена Одлука Сената Универзитета број: .. од 30.04.2015. године и број: .. од 20.06.2015. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужилци на име трошкова поступка плати 157.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4042/17 од 17.05.2018. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен, као неоснован захтев тужиле којим је тражила да се пониште одлуке Сената Универзитета у Крагујевцу број: .. од 30.04.2015. године и број: .. од 20.06.2015. године и одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужени је дао одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 87/18) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, Декан Правног факултета у Крагујевцу је 10.10.2006. године објавио конкурс за избор једног наставника у звање ванредни или редовни професор за наставни предмет ... право, на Правном факултету у Крагујевцу, на који се једино тужила пријавила. Наставно научно већу Правног факултета у Крагујевцу и Стручном већу за друштвене науке Универзитета у Крагујевцу, Комисија за писање извештаја по расписаном конкурс, доставила је Извештај 22.12.2006. године, према ком извештају тужила испуњава услове прописане Законом о високом образовању, Статутом Универзитета, Статутом Правног факултета у Крагујевцу и Правилником о условима за избор наставника Универзитета у Крагујевцу за избор у звање редовног професора за предмет ... право и предложила Стручном већу за друштвене науке (Сенату) Универзитета у Крагујевцу, да др АА изабере у звање редовног професора за предмет ... право. Извештај је био стављен на увид јавности на сајту Универзитета у периоду од 11.01.2007. године до 11.02.2007. године. Тужила је била у притвору од 20.02.2007. године до 14.12.2007. године, а 07.08.2008. године упутила је допис Декану Правног факултета у Крагујевцу, тражећи објашњење о исходу конкурса, односно, зашто није изабрана у звање редовног професора. Поводом наведеног дописа Декан Правног факултета у Крагујевцу је тужили доставио изјашњење 21.07.2008. године, у коме је навео, да с обзиром на то да је од расписивања конкурса до њеног изласка из притвора протекло 14 месеци, да је јасно да избор по том конкурс није могао бити извршен. Наставно научно веће Правног факултета у Крагујевцу је 29.05.2008. године донело одлуку, којом је огласило неуспелим конкурс расписан 10.10.2006. године. Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3545/13 од 11.07.2014. године, поништена је одлука од 29.05.2008. године, а одбијен, као неоснован захтев тужиле којим је тражила да се наложи Правном факултету у Крагујевцу да конкурс оконча вршењем избора. Након доношења напред наведене пресуде, Наставно научно веће Правног факултета у Крагујевцу донело је одлуку 08.12.2014. године, којом није прихватило Извештај Комисије за избор једног наставника у звању ванредни или редовни професор за ужу ... правну научну област, односно наставни предмет ... право, којим је тужила предложена за избор у звање редовни професор. Тужила је против ове одлуке Сенату Универзитета у Крагујевцу упутила приговор 13.01.2015. године, а Сенат је одлуком од 29.01.2015. године, ставом првим, одбацио приговор тужиле због ненадлежности, а ставом другим, вратио Правном факултету у Крагујевцу Одлуку Наставно научног већа од 08.12.2014. године, на поновно разматрање и одлучивање. Предлог дневног реда за 7 седницу Наставно научног већа Правног факултета у Крагујевцу од 09.03.2015. године не садржи и предлог да се расправља о наведеној одлуци Сената од 29.01.2015. године. На седници Наставно научног већа одржаној 16.03.2015. године, предложена је допуна дневног реда, између осталог и разматрање одлуке Сената Универзитета у Крагујевцу 29.01.2015. године. Наставно научно веће Правног факултета у Крагујевцу донело је одлуку 16.03.2015. године да се Извештај Комисије за припрему извештаја о расписаном конкурс од 10.10.2006. године не прихвата, уз предлог надлежним органима Универзитета у Крагујевцу да тужилу не изабере у звање редовног професора са пуним радним временом. Стручно веће за друштвено хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу на седници одржаној 15.04.2015. године, донело је одлуку којом није дало позитивно мишљење за избор тужиле у звање редовног професора са пуним радним временом за наставни предмет ... право. Сенат Универзитета у Крагујевцу донео је одлуку 30.04.2015. године да се тужила не бира у

звање редовни професор за наставни предмет ... право. Против наведене одлуке тужилца је изјавила приговор Сенату Универзитета у Крагујевцу, који приговор је одбијен, као неоснован одлуком од 25.06.2015. године.

Првостепени суд је полазећи од тако утврђеног чињеничног стања усвојио захтев тужилца, са образложењем да приликом доношења одлуке Наставно научног већа Правног факултета у Крагујевцу од 16.03.2015. године и одлуке Стручног већа за друштвено хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу од 15.04.2015. године није била испоштована процедура прописана чланом 13. и 19. Пословника о раду Наставно научног већа Правног факултета у Крагујевцу, а што је утицало на незаконитост спорених одлука Сената.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио, као неоснован захтев тужилца, јер је закључио да су спорне одлуке законите, с обзиром да су донете од стране надлежног органа, у форми и процедури прописаној законом.

По оцени Врховног касационог суда одлуке нижестепених судова се не могу прихватити као правилне, јер нижестепени судови због погрешне примене материјалног права нису потпуно утврдили чињенично стање.

Чланом 63. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 76/2005), који се примењивао у време када је расписан конкурс, било је прописано да звања наставника високошколске установе јесу: предавач, професор струковних студија, доцент, ванредни професор и редовни професор. Чланом 65. ставом 1. истог закона било је прописано да високошколска установа расписује конкурс за заснивање радног односа и стицање звања наставника за уже области утврђене општим актом високошколске установе, ставом 2. да Универзитет врши избор у сва звања наставника, на предлог факултета, односно друге високошколске јединице, а академија струковних студија за наставнике у звању предавача и професора струковних студија, на предлог одговарајуће високошколске јединице, академије струковних студија, ставом 5. да лице изабрано у звање професора струковних студија и редовног професора стиче звање и заснива радни однос на неодређено време.

Статутом Универзитета у Крагујевцу, који се примењивао у време када је расписан конкурс, чланом 98. ставом 1. било је прописано да су стручни органи Универзитета: Сенат и већа, док је ставом 2. истог члана било прописано да стручни органи могу формирати комисије, као своја радна тела. Чланом 103. тачком 17. истог Статута било је прописано да је надлежност Сената да врши избор у звање редовног професора, на предлог већа факултета, а по прибављеном мишљењу надлежног већа Универзитета. Чланом 130. став 1. било је прописано да одлуку о избору у звање редовни професор доноси Сенат, а одлуку о избору наставника у звања доцент и ванредни професор доноси надлежно веће, ставом 2. да се одлука о избору у звање доноси већином гласова укупног броја чланова, ставом 3. да кандидат који није изабран у одговарајуће звање наставника има право подношења приговора Сенату у року од 15 дана, од дана пријема обавештења да није изабран, док је ставом 4. било прописано да је одлука Сената о избору у звање коначна.

Правилником о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника Универзитета у Крагујевцу прописан је поступак избора у звање наставника пред надлежним органима, а чланом 17. прописано је да Сенат

Универзитета доноси одлуку о избору у звање редовни професор, на основу извештаја комисије и по прибављеном мишљењу надлежног већа.

Чланом 6. ставом 1. Закона о управним споровима („Службени гласник СРЈ“, број 46/96), који се примењивао у време када је расписан конкурс, било је прописано да се управни спор може водити против управног акта, док је ставом 2. истог члана било прописано да управни акт, у смислу овог закона, јесте акт којим државни орган или предузеће или друга организација у вршењу јавних овлашћења решава о одређеном праву или обавези физичког лица или правног лица или друге странке у управној ствари. Чланом 1. Закона о парничном поступку прописано је да се овим законом уређују правила поступка за пружање судске правне заштите по којима се поступа и одлучује приликом решавања грађанскоправних спорова из личних, породичних, радних, привредних, имовинскоправних и других грађанскоправних односа, осим спорова за које је посебним законом предвиђена друга врста поступка.

Чланом 22. став 3. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 116/08, 13/16) прописано је да основни суд у првом степену, између осталог, суди у споровима поводом заснивања, постојања или престанка радног односа, о правима, обавезама и одговорностима из радног односа, као и о накнади штете коју запослени претрпи на раду или у вези са радом, а чланом 29. ставом 1. да Управни суд суди у управним споровима.

Тужиља тужбом тражи поништај одлука туженог, и то Одлуке Сената Универзитета од 30.04.2015. године, којом се тужиља не бира у звање редовног професора за наставни предмет ... право и Одлуке од 20.06.2015. године којом је одбијен, као неоснован приговор тужиље.

Законом о високом образовању, који се примењивао у време објављивања конкурса, било је прописано да звања наставника високошколске установе јесу: предавач, професор струковних студија, доцент, ванредни професор и редовни професор. Наведеним Законом, Статутом Универзитета у Крагујевцу и Правилником о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника Универзитета у Крагујевцу били су прописани услови за избор у ова звања, поступак и надлежни орган за избор. Међутим ни наведеним Законом о високом образовању, као ни Статутом Универзитета у Крагујевцу и Правилником о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника Универзитета у Крагујевцу није био прописан правни лек против одлука о избору у звање наставника, па како је спорним одлукама одлучено да се тужиља не бира у звање редовног професора за наставни предмет ... право, то су нижестепени судови пропустили да утврде да ли спорне одлуке туженог представљају акте из члана 6. став 2. Закона о управним споровима. Наиме према становишту Врховног суда Србије (одлука Увп II 135/04 од 08.06.2005. године) и Врховног касационог суда (одлука Узп 13/2020 од 22.05.2020. године) одлуке о избору наставника и сарадника факултета представљају управне акте, као и одлука да се не изврши избор односно реизбор, будући да те одлуке доносе надлежни органи факултета у вршењу јавних овлашћења, ауторитативно, у поступку који је прописан законом, решавајући о правима физичког лица у управној ствари, непосредно примењујући пропис, а да на надлежност суда да у управном спору одлучује о законитости коначне одлуке о избору у звање наставника и сарадника факултета није од утицаја чињеница да одлука о избору, по правилу, садржи и одлуку о заснивању радног односа наставника или сарадника, као ни то да се, сагласно одредбама и раније

и сада важећег Закона о високом образовању, у погледу права, обавеза и одговорности запослених на високошколској установи, примењује закон којим се уређује рад.

Како је због непримењивања наведених прописа, услед погрешне примене материјалног права изостала оцена да ли спорне одлуке туженог имају карактеристике управног акта из члана 6. став 2. Закона о управним споровима, у којој ситуацији се судска заштита обезбеђује у управном спору, то су нижестепене одлуке морале бити укинуте.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити указане неправилности и донети правилну и на закону засновану одлуку.

Са напред наведених разлога одлучено је као у изреци решења, на основу члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**